

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 19. Obligatio baptizatorum ad servanda promissa baptismalia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

istud officium ritè obeundum, sive ad puerum instruendum in fide Catholica. Tum quia hæreticis interdicitur communicatio cum Catholicis in rebus sacris. Si quando ergo parentes, adhibere volentes Patrinum hæreticum, repelli nequeant, ob circumstantias difficiles, consulto Parochus imitabitur exemplum Germani Parochi, qui eum repellere non valens sine grandi incommodo, omnia pertinentia ad Patrinum omisit, baptismatumque infantem obsterici involvendum immediate tradidit, per hoc efficiens quòd hæreticus non esset verè Patrinus.

240 Videri potest casus mirabilis apud Marchantium Candelabri Mystici tr. 2. lect. 6. ubi sic: *Relatione certâ didici, in Britannia minori, in Diœcesi Leonensi, inter Landernacum, & montem Relatum, vulgò Marlyeka, 1622. in Februario contigisse, quod sequitur. Cum puella baptizande Patrinus hæreticus adhibitus foret, illique vellet dare nomen, miraculosa loquelâ infans, omnibus stupentibus, inclamavit: MARIA EST NOMEN MEUM. Unde nec Patrinus admittus fuit, nec nomen, quod optabat imponi: quandoquidem divinitus repudiari censeretur; atque hoc prodigio declararetur, Deo & Sanctis displicere adhibitionem Patrinus hæretici, impositionemque nominis Sanctorum ab hoste Sanctorum.*

241 An autem Catholicus, rogatus ab hæretico, levare possit filium ipsius, baptismatum à Ministro hæretico? Negandum videtur cum Navarro, Azorio, Lessio, &c. Quia Catholicis licita non est communicatio cum hæreticis in sacris. Id tamen permittit Tannerus, Layman, Palao, &c. Permittit etiam doctissimus Boudartius hic tr. 2. §. 7. q. 3. in locis ubi Catholici hæreticis permixti vivunt. Quia optimè exercere potest officium Patrinus, quod est suscipere baptismatum in instructionem & curam suam. Nec ipsi prohibitum est communicare cum hæreticis toleratis. Nec per hoc approbare censetur contemptum caeremoniarum Ecclesiæ, vel errores hæreticorum; imò potius impedire ne per Patrinum hæreticum id fiat cum majori Ecclesiæ contemptu, majori damno spiritali infantis, quem Patrinus hæreticus instruet in fide contraria doctrinæ Ecclesiæ.

CAPUT XIX.

Obligatio baptizatorum ad servanda promissa baptismalia.

242 Omnibus fidelibus studendum est (inquit Concil. VI. Parisiense l. 1. c. 9.) ut pactionis & sponsionis, quam cum Deo in baptisate fecerunt, semper memores existant, caveantque, ne quibuslibet vitiorum sordibus se maculantes, non solum eundem sibi reaccendant ignem, verum etiam immundum spiritum, à se tempore baptismatis expulsum, cum septenario demonum numero sibi addito, ad se quoquo modo redire faciant, fiansque illis, ut Dominus ait, novissima pejora prioribus.

243 Et S. Carolus Borromæus actor. Eccles. Mediol. p. 4. tit. Ordo Baptismi parvul. sic habet: Post solitam renuntiationem, quâ baptizatus renuntiat diabolo, & pompis ejus, & omnibus operibus ejus, Parochus illum admonet, & contestatur, dicens: Memor esto sermonis tui, & nunquam tibi excidat tue series cautionis. Patrinus: memor ero.

244 Proinde valde periculosum est, & à Religione Christiana alienum (pegit Concilium Parisiense VI. loco citato) quòd post tanti doni perceptionem, nunquaque fidelis, cum ad intelligibilem ætatem venit, mysterium baptismatis discere, & intelligere negligat, atque eo intellecto, secundum illud vivere non satagit. Quòd periculum, & ad negligentiam pertinere Sacerdosum, qui id solerter debent

annuntiare, & ad auctoritatem incertam, qui hoc intelligere, & adimplere parvipendant, nulli dubium est.

Et S. Carolus Borromæus loco pariter relato tit. Concion. offic. Concionator in doctrina de Baptismo, depravatum vite morem fidelium exagitet, qui, contra quam in Baptismo sponderunt, vivunt, & carni, & mando, pompisque ejus, & satanae, atque illius operibus: Deo autem mortui sint, &c.

Quòd quàm iniquum sit, intellige ex his verbis Catechismi Romani p. 1. in explicatione secundi articuli Symboli Apostolici n. 13. *Æquum est nos ipsos, non solum ac mancipia Redemptori nostro ac Domino addicere & consecrare. Et quidem cum Baptismo initiaremur, ante Ecclesiæ fores id profesti sumus. Declaravimus enim nos satanae, & mundi renuntiare, & Jesu Christo totos nos tradere. Quòd si ut Christiana militiæ adscriberemur, iam sanctâ & solemni professione nos ipsos Domino nostro devovimus: quo supplicio digni erimus, si, postquam Ecclesiam ingressi sumus; Dei voluntatem & leges cognovimus; postquam Sacramentorum gratiam percipimus; ex mundi & diaboli præceptis vixerimus, perinde ac si, cum Baptismo abluti sumus, mundo & diabolo, non Christo Domino ac Redemptori nomen dedissemus.*

Idem diù antè dixerat Concilium Constantino-politanum quinquagesimum can. 86. *Qui Christum per Baptismum induerunt, ejus in carne vite agende rationem imitari profesti sunt.*

Et ante Concilium quinquagesimum Augustinus epist. 59. ad Paulin. q. 5. baptismalem promissionem vocat: *votum nostrum magnum, quo nos vovimus in Christo esse mansuros, atque in compage corporis Christi.* Unde l. 4. de Symbolo ad Catechum. *Diabolo vos renuntiare profesti estis, in qua professione non hominibus, sed Deo & Angelis ejus conscribentibus, dixistis: Renuntio. Renuntiate non solum vocibus, sed etiam moribus... Scitote vos cum calido, antiquo veteris inimico suscepisse certamen: non in vobis post renuntiationem inveniat opera sua... Deprehenderit enim & detegit Christiane, quando aliud agit, & aliud profiteris, fidelis in nomine, aliud demonstrans in opere, non tenens promissionis tue fidem... Quid tibi cum pompis diaboli, amator Christi? Noli te fallere: odit enim tales Deus, nec inter suos deputat professores, quos cernit viae suae desertores.*

Et ante Augustinum Hieronymus in cap. 6. 249 Amos. *In mysteriis primum renuntiamus, & qui in occidente est, nobisque moritur cum peccatis, & sic versus orientem pactum inimus cum Sole justitiae, & sic nos ei servituros promittimus.*

Et ante Hieronymum Ambrosius l. 1. de Sacram. c. 2. *Venimus ad fontem, ingressus es... occurrit tibi Levita, occurrit Presbyter, unctus es quasi Athleta Christi... Quando te interrogavit: Abrenuntias diabolo, & operibus ejus? Quid respondisti? Abrenuntio. Abrenuntias sæculo, & voluptatibus ejus? Quid respondisti? Abrenuntio. Memor esto sermonis tui, & nunquam tibi excidat tuae series cautionis. Si chirographum homini dederis, teneris obnoxius... & reluctanter te pænerator adstringit: si recusas, vadis ad iudicium, atque illic tuâ cautione convinceris. Ubi promiseris confidera, vel quibus promiseris. Levitam vidisti: sed Minister est Christi... Ergo chirographum teneris non in terra, sed in celo... Ergo abrenuntias mundo, abrenuntias sæculo: esto sollicitus. Qui pecuniam debet, semper cautionem suam considerat. Et tu, qui fidem debes Christo, fidem serva, quæ multo pretiosior quàm pecunia est... Et tu ergo semper recordare quòd promiseris. Si teneas promissionem tuam, tenebis & cautionem.*

Et ante Ambrosium Gregorius Nazianzenus 251

erat. qo. Nihil aliud esse vim & facultatem Baptismi existimare debemus, quam secunda vita & purioris vivendi rationis pactum, cum Deo initum. Ac proinde vel maximo in metu omnes esse, atque omni custodia nostras animas servare debemus, ne hoc pactum violare conperiamur. Nam cum ad mutua hominum pacta firmanda Deus medius adhiberi solet, quantum (quasi) periculum est, ne fœdera cum Deo ipso contracta perfregisse reperiamur, ac, præter alia peccata, ipsius quoque mendacii apud Veritatis tribunal rei peragantur.

252 Et Gregorius Nyssenus orat. de Bapt. Christi: Pactum in traditione mysterii cum Deo homo fecit, quo se omnem penam, cruciatum & voluntatem pro illius dilectione neglecturum esse promittit.

253 Et Basilus (frater ipse) in sermone de instruendis baptizandis: In Baptismo aque ex pacto polliciti videntur, professi illi, quod unâ cum Christo crucifixi, mortui, sepultique iunus. Et serm. 2. de Baptismo: Qui in mortem Christi baptizatus est... irrevocabili pacto se adstrinxit, ad hoc ut Christum sequatur in omnibus.

254 Et S. Ephrem, Syrus (Edeſſæ Diaconus) Basilii synchonus (magister eius appellatus) l. de Jud. extr. cap. In Baptismo facimus... admodum majora... Paucis namque verbis cuncta que nominantur mala, quæque videt Deus, valere jubemus, & abrenuntiamus. Cujusmodi sunt non unum dumtaxat, non duo, nec decem; sed quodcumque appellatur malum, puta, abrenuntio satanae, & cunctis operibus ejus. Quibus (inquam) operibus? Audi: fornicationi, adulterio, immunditie, mendacio, furto, invidia, veneficio, divinationi, incantationibus, excaecationibus, ira, blasphemia, inimicitia, contentioni, emulationi. Abrenuntio (inquam) ebrietati, otiosiloquio, superbia, lascivia, atque accidia. Abrenuntio risibus, cythararum lascivis... Abrenuntio avaritie, odio in fratrem, rapinis... Et quoriam pluribus ago? Non enim modo suppetit tempus enarrandi omnia. Abrenuntiamus cunctis... que cuncti novimus opera esse diabolorum... Hæc omnia abnegamus, & veterem hominem, unâ cum actionibus suis exuimus, novum vero Adam induimus. Præfata igitur hæc opera mala, qui post gratiam in sacro baptisinate acceptam, fecerit, gratia excidit, Christusque tali in peccatis permanenti nihil proderit. Audistis, o Christi amatores! quantæ malorum multitudinam abrenuntiamus paucis verbis. Atque hæc ipsa abrenuntiatio, & pulchra confessio exigetur à quocumque Christiano in illa die. Scriptum est enim: quoniam ex verbis tuis justificaberis, & ex verbis tuis condemnaberis. Iterumque Dominus ait: de ore tuo te iudico serve nequam.

255 Quæ cum ita sint, sequitur baptismalem abrenuntiationem, quâ abrenuntiamus satanae, & omnibus pompis ejus (quæ sunt ipsæmet pompæ mundi, ut Concilium Parisiense VI. loco citato declarat his verbis: *Pompa diaboli hæc est, que est pompa mundi, &c.*) esse votum verè & propriè dictum, cum sit promissio Deo facta de meliori bono, ut constat ex laudatis Patribus, eam appellantis pactum initum cum Deo, sponſionem, promissionem, professionem, fidem Christo datam, &c. Eandem S. Dionysius l. de Eccl. Hierarch. c. 2. vocat æternam sacri fœderis nexura, quo accedens ad Baptisium se Christo devincit. S. Augustinus expresse vocat votum maximum. Arnobius Junior in Psal. 49. 55. 64. & 75. expresse etiam votum appellat, quo (ut ait in Psal. 75.) in baptismatis consecratione voverunt seipſos tradere Christo; & omnibus operibus diaboli renuntiare.

256 Idem tradunt Scholæ Principes. Magister Sententiarum l. 4. dist. 38. *Votum, aliud est commune, aliud singulare. Commune est illud, quod in Baptismo omnes faciunt, cum spondent renuntiare*

diabolo, & pompis ejus. S. Thomas 2. 2. q. 88. a. 2. docet, votum posse esse de iis que sunt necessaria ad salutem, & hoc modo (inquit ad 1.) sub voto baptizatorum cadit abrenuntiare pompis diaboli, & fidem Christi servare, approbatque Glossam de eadem abrenuntiatione ex Augustino & Cassiodoro dicentem: *In Baptismo voverunt homines abrenuntiare diabolo, & pompis ejus.*

Cum iis Eminentiss. Cardinalis Berullus (apud Merbesium Summæ Christi. to. 1. p. 3. fol. 60.) promissionem in Baptismo fieri solitam veri nominis votum esse tradit elegantibus hæc verbis: *Votum est religionis Christi, quam ipsemet Christus excogitavit & instituit. Hujus religionis prima & antiquior professio est beata Virgo, & Apostoli primi & antiquiores prepositi. Votum est non secundum, aut quartum, aut novum privati cuiuspiam Ordinis, sed votum primævum, in primariis Christianæ Religionis officiis fundatissimum. Verum est votum, Religionis non recentis, sed antiquæ; ejus quippe antiquitas coætanea est (ut ita dicam) Evangelio & Christiano nomini... Votum est, non Religionis, quæ originemè terris traxerit, sed Religionis è celo oriandæ, cujus Author est in celo & in terris, utpote qui celum & terras supremâ potestate moderatur. Votum est Religionis, non temporum spatii definitæ, sed Religionis è terris in celum transfusa, & in omnem æternitatem propaganda. Votum non Religionis, quæ suam originem viro cuiuspiam sanctissimo referat acceptam, quæ se ab aliis externo habitu differre pateſciat; sed Religionis, quam Sanctus Sanctorum, & ipsemet Dei Filius instituit, quæ unis duntaxat orbis terræ terminis & limitibus circumſcribitur; quæ unum Evangelium suæ directionis regulam intuetur; quæ Christo Domino, beatissimo videlicet & gloriosissimo habitu induitur. Votum est igitur Religionis apprime solemnæ, primariæ, & supremæ, à qua cætera omnes Religiones natae sunt & suspensæ. Hujusmodi Religionis votum & suscipiendum in eo positum est, ut quotquot illam amplecti gestiunt, renuntient mundo & diabolo, & semetipſos abnegent, & Christo Jesu, ceteri Capiti, fideliter adhaereant. Hoc est votum, hæc est professio solemnæ, quam in Baptismo Christiani faciunt, & ita Doctores Ecclesiæ, tam antiqui, quam recentiores nominant. Ita etiam Illustriss. Episcopus Castoriensis in Amore suo penitente p. 2. c. 6. §. 2. Idemque apertè indicat Catechismus Romanus ubi supra, dum abrenuntiationem baptismalem sanctam & solemnem vocat professionem, quâ nosipſos Domino nostro DEVOTIVIMUS.*

Nec soli Patres & Theologi, sed & Jurisconsulti, baptismalem promissionem votum appellant: Nobis (inquunt in Lexico Juridico Juris Cæsarei & Canonici verbo *votum*) *præcipuum votum est, quod in baptisinate fecimus.*

Ex his sequitur non sine fundamento viros doctos censere, baptizatorum crimina, ultra propriam malitiam, contrahere malitiam sacrilegii, cum sint opera diaboli, quibus voto renuntiarunt. Cum etiam sancti Patres, in eos qui peccatis gravibus post Baptisimum sese maculant, velut in perfidos & fœditragos insurgunt. Neque tamen opus est id explicare in confessione. Quia satis notum est, eum qui constititur esse baptizatum. Videri possunt Castoriensis loco citato, & Boudartius de Bapt. §. 6. &c.

Consultum proinde foret, ut sicut in variis Religiosis Ordinibus, quotannis fit votorum renovatio; sic à Christianis omnibus quotannis renovaretur baptismalis professio, & more piorum olim Christianorum, unusquisque diem illum, quo baptizatus est, non conviviorum apparatus, non luxu, non operibus senebrarum (cum dies lucis sit) sed ardentiori prece, elemosynâ (si per facultates li-

ceat) omnique charitatis opere & pietatis exerci-
tatione, spiritualique gaudii celebritate quotannis
recolat, memor se chirographo damnationis deleto,
hereditatis celestis participem in Christo Domino
factum fuisse, inquit Synodus Mechliniensis sub
Hovio tit. 3. c. 10.

Dixi more piorum olim Christianorum. Quippe Re-
ligiosi Instituti olim fuit (ut eadem Synodus testatur)
diem Baptismi, qui solemnem abrenuntiationis spon-
sione insignis est, quotannis à fidelibus piè celebrari.
Quod & testatur S. Carolus Borromæus in Con-
cilio Provinc. VI. p. 3. de Bapt. Religiosi Instituti
olim fuit diem Baptismi quotannis à fidelibus piè
celebrari; id quod S. Gregorius Nazianzenus (orat.
39.) aliquando ostendit. Que sanè institutio, cum
ad pietatis christiane cultum, piæque moram dis-
cipulam non parum adjuvanti, in primis adju-
vari vehementer in Domino cupimus. Itaque Para-
chus & Confessarius, prout occasio tulerit, in id in-
cumbant, ut fidelium, quorum curam gerunt,
unusquisque, quo die baptizatus est, quotannis ar-
dentiori prece, eleemosynâ, omnique charitatis ope-
re atque officio, spiritualis gaudii celebritate recolat.
Idipsum Concionatores opportunè inculcabant in
die dedicationis Ecclesiæ, cum S. Bernardo ferm.
1. de dedic. num. 3. & 4. dicentes: *Vestra est igitur,
fratres charissimi, vestra est hodierna festivi-
tas; vos dedicati estis, vos Deus elegit & assump-
sit in proprios. . . In nobis proinde spiritualiter im-
pleri necesse est, qua in parietibus visibiliter præ-
cesserunt, &c.*

261 Iustum quoque est, ut quisquis post Baptif-
mum mortali se fœdavit crimine, relictoque Chri-
sto (cui se per Baptifmum devovit) ad infensif-
simi hostis ipsius partes transit, in conversione sua
professionem suam baptismalem renovet. Nam,
ut Gregorius VII. ait l. 7. epist. 10. *quisquis di-
gnè vult pœnitere, necesse est ut ad fidem recurrat
originem, & quod in Baptismo promissit, diabolo
scilicet, pompisque illius abrenuntiare, & in Deum
credere. . . mandatis ejus obedire, sollicitus sit vi-
gilanter custodire.* Idcoque S. Gregorius Epif-
copus Metensis, in regula Canonice conscripta
c. 32. jubet, ut pœnitentes fœdera baptismalia,
sacrilègè violata, renovent.

262 Quod reipsâ fieri ab unoquoque verè pœnitente
censet Illustrissimus Godæus Epifcopus Venciensis
homil. 11. in Dom. 4. Advent. ubi docet, pœni-
tentem, cum Deo per Sacramentum Pœnitentiæ
reconciliatur, novo fœdere se iterum Deo devo-
vere. Quando (inquit) inter Principes pacis fœdus
conciliatur, variæ adhibentur solemnitates, ad ma-
jorem fœderis firmitatem procurandam. Juratur
pax coram sanctis altaribus, tanguntur Evangelia,
offert Epifcopus sacrificium Corporis Domini, ejus
inter manus pax juratur, ut nemo illud pacis fœ-
dus violare possit, nisi & temerata religionis, &
proditæ fidei reus esse & haberi velit. Peccator,

ubi tu promissisti quod Deum amplius non offende-
res? Nonne in perceptione Sacramenti? Et quid-
nam hoc Sacramentum? Nonne in perceptione Sa-
cramenti Pœnitentiæ? Cur hoc Jesus Christus insti-
tuit, & quo intuitu? Nonne intuitu sue misericor-
diæ? Postquam baptismalem perdidisti gratiam,
postquam violaveras promissâ de abrenuntiano dia-
bolo, pompisque & operibus ejus, haud quidem me-
rebaris aliud subsidium. . . quippe planxeras pecca-
tum tuum, sponderas te ad illud nunquam reditu-
rum. Et nihilominus in illud iterum abivisti præ-
ceptis, nihil faciens promissâ & juramenta, quibus
te iterum Deo adâxeras, &c.

Enimverò pœnitentiæ (ut S. Climacus ait ini-
tial. grad. 5.) est revocatio baptismatis: pœnitenti-
a est pactum cum Deo initum de vita priore e-
mendanda, & meliore instituenda. Unde S. Eli-
gius pœnitentes non prius absolvit, quam clatâ
in altum manu promississent, crimina se non am-
pius commissuros, sed vitam cœlestem ducturos,
ut videre est apud ipsum homil. 7. Unde crudeli-
simus vir Claudius Fleury, Ducis Veromanduo-
rum Instructor. lib. de moribus Christianorum
art. 36. Dum (inquit) Epifcopi erant in provin-
ciâ, ut pœnitentes reconciliarent, eos exhortaban-
tur ut. . . in vita emendanda omne studium pœni-
rent, jubentes, ut clatâ manu promitterent, se illi
studio esse vacaturos.

Proinde recogitent Christiani omnes, quantam
Deo, sibi que ipsi injuriam faciunt, dum fœderis
cum Deo initi jura violantes per mortale pecca-
tum, renuntiant Deo, & mandatis ejus, ut dia-
bolo, operibusque & pompis ejus serviant.

Recogitent etiam, malorum omnium cumu-
lum esse à gratia baptismali excidere, nullamque
vitæ præsentis misericordiam illi malo esse comparabi-
lem: cum mortale peccatum, regnans in corde
talis hominis, diabolo tyrannorum omnium longè
maximo, jus det & potestatem exercendi in ipsum
tyrannidem leptem, id est infinitis eâ crudeliorem,
quam ante Baptifmum exercuerat. Nam assumit
septem spiritus nequiores se, & ingressi habitant ibi,
& fiunt novissima hominis illius pejora prioribus.
Matth. 12.

Summo proinde studio patres & matres satage-
re debent, ut gratiam baptismalem in filiis suis
conservent. Verum de ipsis Os aureum l. 3. ad-
vers. vituperat. vit. Monast. merito conqueritur,
quod dum circa vitæ præsentis commoda æquo am-
plius incumbunt, & serè dixerim insanunt. . . &
suam pariter & liberorum curam spirituales ne-
gligunt. Audias (inquit) patres, cum liberos suos
ad studia literarum hortantur: Ille (inquit) hu-
mili loco natus, dicendi facultate consecutus est sum-
mos Magistratus. Ille Latinâ Lingua eruditus, in
Regia clarissimus est. Alius alium. . . cunctisque pe-
nitens insignes, & claros in seculo viros memorat.
Cælestis vero conversationis, cælestium donorum nul-
la omnino sit mentio, &c.

